

- to the Government Contact Center 15-47, where informational, psychological and legal consultations are provided around the clock to men and women who have suffered from domestic violence, gender-based violence, violence against children, or the threat of such violence and psychological assistance to victims of domestic violence violence against women, men, and children;

- to the toll-free number of the free legal assistance system 0 800-213-103;

- to the national "hotline" for the prevention of domestic violence, human trafficking and gender discrimination 0-800-500-335 or 116-123 (short number from a mobile).

References

1. The Law of Ukraine "On Prevention and Combating Domestic Violence".

Document 2229-VIII, valid, current edition — Edition dated 03.31.2023, basis - 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (Date of application 04/06/2023).

2. Methodological recommendations. Prevention and countermeasures against domestic violence. URL: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2018/5/22/mon.pdf> (Access date 04/06/2023).

3. Kremenchug students were told about domestic violence. URL: <https://legalaid.gov.ua/novyny/pro-domashnye-nasylstvo-rozpovidaly-kremenchuzkym-studentam/> (Date of application 04/06/2023).

ЄФІМОВ Володимир

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри кримінального процесу
та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН У ПРОТИДІІ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З КОРУПЦІЄЮ В ВИЩИХ ЕШЕЛОНАХ ВЛАДИ

Е. Бускаглія та У. Ретліфф на основі проведених емпіричних досліджень вважають, що є безпосередня залежність між високим рівнем організованої злочинності й високим рівнем корупції в державному секторі. Оскільки одна одну «підгодовують», то це й пояснює, чому є спільними заходи протидії [1].

У дослідженні Організації Об'єднаних Націй (очолюваному Ян ван Дайком), в якому були проаналізовані 40 організованих злочинних груп, зазначено, що 30 використовували корупцію як засіб досягнення цілей і 33 групи використовують насильство як частину своєї діяльності [2].

У пост-класичній науці корупція розглядається не під кутом зору корумпованості індивідів, а як результат специфічної комунікації, яка має власну сутність, що знаходиться за межами індивідуальних стосунків. Корупціонери раніше влади усвідомили переваги системних дій. Звідси їх прагнення до корупційних мереж, за допомогою яких займатися корупційною

діяльністю можна набагато ефективніше й безпечніше. Діяльність корупційних мереж виявляється у формуванні неформальних і нелегальних взаємозв'язків і взаємозалежностей між чиновниками по вертикалі управління в одному відомстві або в іншій структурі, а також по горизонталі на різних рівнях управління між різними відомствами й іншими структурами. Босо-клієнтські контакти формують своєрідні мережі особистісних стосунків, що поєднують чиновників із конкретними приватними і корпоративними інтересами у сфері бізнесу й фінансів. Іноді такі зв'язки зумовлюють підкуп конкретного чиновника на користь однієї конкретної структури, але набагато частіше він змушений включатися в мережу взаємних послуг без отримання і передання хабарів, оскільки інакше не зможе продовжувати обіймати свою посаду. Корупційні мережі, які створюють злочинні організації, є динамічними, мірою просування корумпованих посадовців службовою драбиною їх значущість зростає. У таких обставинах відносини обміну між ними стають набагато значнішими як стосовно протекції, яка надається посадовцями, так і стосовно винагороди за ці послуги. Незважаючи на те, що корумпований посадовець не є частиною кримінального підприємства, він стає життєво необхідним вузлом злочинної мережі, забезпечуючи важливі послуги, зокрема — вчасні розвідувальні дані про ініціативи правоохоронців [3, с. 301-303].

У багатьох країнах розповсюдженою є практика складання «чорних списків» осіб, з якими не можуть спілкуватися правоохоронці. Наприклад, у Туреччині головне управління безпеки категорично заборонило спілкуватися своїм співробітникам із понад 700 особами, пов'язаними з мафією, наркобізнесом, відмиванням грошей, які були занесені до «чорного списку». Якщо будь-хто з поліцейських познайомиться з особою із списку, він повинен негайно доповісти про це своєму керівництву. Той, хто двічі приховає цей факт, підлягає звільненню. Аналогічні правила існують в Італії. Наприклад, у 2003р. було звільнено заступника МВС А. Джованні, якого комісія з боротьби з мафією звинуватила в зустрічах з особою, що вважалася членом сицилійської мафії, а також у тому, що він за нез'ясованих обставин сприяв закриттю деяких кримінальних справ [4].

Існує успішний або взірцевий національний досвід протидії цим двом феноменам. Антикорупційні запобіжні заходи спочатку впроваджувалися на місцевому рівні, а потім у загальнодержавному масштабі. Для того щоб успішно проводити адекватні правові реформи, зокрема, системи кримінальної юстиції, державам слід мати відповідні законодавчі інструменти. Як свідчить досвід, зосереджений на вивченні саме цих двох явищ, «м'які» заходи — інформаційні просвітницькі кампанії — самі по собі неспроможні змінити ситуацію на краще і, навпаки, можуть навіть породити публічний цинізм.

Таким чином, треба зазначити, що зв'язок між організованою злочинністю і корупцією може бути подоланий шляхом подвійних зусиль: з одного боку, громадянського суспільства за допомогою механізму соціального

контролю і через більш ефективну роботу системи кримінальної юстиції — з другого боку. У цьому контексті життєво-важливою є профілактика підкупу службовців.

Список використаних джерел:

1. Buscaglia E. Undermining the Foundations of organised Crime and Public Sector Corruption: An Essay on Best International Practices [Електронний ресурс] / E. Buscaglia, W/ Ratliff // Hoover Institution. Stanford University. - URL: <http://www.hoover.org/publications/epp/2833946.html?show=essay>;
2. Шостко О.Ю. Зарубіжні віктимологічні дослідження щодо організованої злочинності URL: <https://www.academia.edu/10071279/>;
3. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / А. М. Михненко, О. В. Руснак, А. М. Мудров та ін. ; за ред. А. М. Михненка. – 4-те вид., переробл. й доповн. – К. : ДННУ “Акад. фін. управ ління”, 2013. – 666 с.;
4. Боротьба Джованні: від сицилійської мафії до української корупції URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29029450.html>.

ЄФІМОВ Микола

доктор юридичних наук, професор
доцент кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**SCIENTIFIC DISPUTES REGARDING THE DETERMINATION
OF THE ESSENCE OF SPECIAL KNOWLEDGE
IN THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES**

The process of investigating illegal acts requires law enforcement officials to use the maximum set of possible means and methods. One of the most widespread means used in any criminal procedure is the use of special knowledge. This aspect has its own characteristics both in relation to the subject of its possible use and in relation to its forms. In addition, in the scientific literature to this day there is a controversy about the information content of the term «special knowledge» [1, с. 268].

As Yu. M. Chornous rightly emphasizes, for the successful implementation of crime investigation activities, it is important to resolve a number of issues that are included in the field of technical and forensic support and are related to the use of technical means in the conduct of procedural, investigative (detective), undercover investigators (detective) actions, as well as procedural actions carried out within the framework of international legal assistance and other forms of international cooperation in criminal proceedings; assessment and use of factual data obtained through the use of special means and technical means in criminal proceedings,